

SAKSBEHANDLER
Hanne Merete R. Moldung

VÅR REF.
13/02783-48

ARK. B - Bygninger
248 (Bergen) Bergen - Ho

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

+47 98 20 27 97

DERES DATO
25.11.2016

VÅR DATO
04.02.2016

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Hordaland fylkeskommune - Eigedomsavdelinga
Postboks 7900
5020 Bergen

Innvilgelse av søknad om dispensasjon jf. kulturminnelovens § 8 første ledd, graving for diverse ledninger, Bergen katedralskole, Kong Oscars gate 36, Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune

Askeladden ID 89049 – Bergen – byanlegg fra middelalderen

Riksantikvaren viser til og brev av 25.11.2015 epost av 7.1.2016 fra Sweco med revidert søknad om tillatelse til graving for overvanns-, avløps-, vann- og fjernvarmeledninger, samt el-kabler ved Bergen Katedralskole. Vi viser videre til møte 4.12.2015, og til vårt vedtak av 19.12.2013. Tiltakshaver er Hordaland fylkeskommune, Eiendomsseksjonen.

Vi viser til epost av 3.2.2016 fra NIKU med oversendelse av forslag til prosjektbeskrivelse og budsjett for arkeologisk overvåking av gravearbeidet.

Det omsøkte tiltaket ligger innenfor «Middelalderbyen Bergen», Askeladden id nr. 89049. I medhold av kulturminneloven (kml) § 4a er «Middelalderbyen Bergen» et automatisk fredet kulturminne. Etter kml § 3 er det forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner hvis det ikke foreligger særskilt tillatelse etter kml § 8, 1. ledd.

Den reviderte søknaden inneholder en ledningstrasé som det ble gitt dispensasjon fra kulturminneloven for i vårt vedtak av 19.12.2013. Graving av denne traséen er ikke gjennomført, og fristen for å gjennomføre tiltaket jf. vedtaket er gått ut. Dette vedtaket oppheves, og det fattes et nytt vedtak for alle grøftene.

Omgjøringsvedtak

I medhold av forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a) fattes følgende omgjøringsvedtak:

Riksantikvarens vedtak av 19.12.2013 oppheves.

Nytt vedtak:

Riksantikvaren fatter med hjemmel i kulturminnelovens § 8 første ledd følgende vedtak:

I forbindelse med tiltak vedrørende graving av grøfter for etablering av overvanns- avløps-, vann- og sprinklerledning, samt for fjernvarmerør og el-kabler ved Bergen katedralskole, Kong Oscars gate 36, gis det med dette tillatelse til å utføre tiltaket som beskrevet i epost av 7.1.2016 fra Sweco

og brev av 25.11.2015, jf. avmerking på vedlagte situasjonskart, stemplet Riksantikvaren og datert 4.2.2016.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

Gravearbeidet skal overvåkes av arkeolog fra NIKU.

Tillatelsen gjelder kun graving i moderne/omrotede masser med dybde inntil 2 m og bunnbredde inntil 1,5 m for grøfter for overvanns-, avløps-, vann- og sprinklerledning langs nordvestfasaden mot Domkirken, på skoleplassen og ut mot Kong Oscars gate graving for ett overvannsrør og to fjernvarmerør med dybde inntil 1,5 m, og bunnbredde inntil 1,5 m, samt langs fasaden ved krysset Kong Oscars gate/Heggebakken for el-kabler med dybde inntil 0,7 m.

Dersom det under gravearbeidet blir oppdaget automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet straks stanses dersom det kan berøre kulturminnet direkte, og Riksantikvaren varsles. Riksantikvaren avgjør snarest mulig om arbeidet kan fortsette og fastsetter ev. nye vilkår for dette.

Utgiftene til arkeologisk overvåking, dokumentasjon og utarbeidelse av en arkeologisk rapport skal bekostes av tiltakshaver, i dette tilfellet Hordaland fylkeskommune, Eiendomsseksjonen, i medhold av kml. § 10. Det arkeologiske arbeidet vil kunne medføre kostnader på inntil kr 427.926,- (2016-kroner og -satser), jf. vedlagte budsjett fra NIKU. Vi gjør oppmerksom på at dette er et maksimumsbudsjett. Midler innenfor denne ramme som ikke blir brukt vil ikke bli fakturert.

Tiltakshaver plikter å ha ansvaret for sikkerheten knyttet til graveområdet og å informere NIKU om eventuelle kabler og rør i området. Tiltakshaver står for alle utgifter for evt. konteiner og bortkjøring av oppgravd masse.

Tiltakshaver plikter gjennom nødvendige sikringstiltak å sikre omkringliggende kulturlag, som ikke er omfattet av dispensasjonen, mot skader under utgravnings- og anleggstiden.

Tillatelsen bortfaller dersom tiltaket ikke er iverksatt innen 1 år fra mottakelsen av dette brev eller hvis et eller flere av vilkårene i tillatelsen ikke oppfylles.

Det forutsettes at nødvendige tillatelser etter annet lovverk er innhentet og at parter som berøres av tiltaket er orientert om dette.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages innen 6 uker fra mottakelsen av dette brev, jf. kml § 8, første ledd, tredje punktum. En eventuell klage rettes/adresseres til Klima- og miljødepartementet, men sendes til Riksantikvaren.

Dersom tiltaket ønskes igangsatt før klagefristen er utløpt, må tiltakshaver eller andre som har klagerett, bekrefte skriftlig at vilkårene for dette vedtaket godtas.

Framdrift og gjennomføring

Tiltakshaver, eller representant for tiltakshaver avtaler tid for arkeologisk overvåking med NIKU distriktskontor Bergen, v/Rory Dunlop, tlf.: 90842471, epost: rory.dunlop@niku.no, i god tid før planlagt oppstart av arbeidet.

Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med beskrivelsen i dette vedtaket og søknad av 25.11.2015 og epost av 7.1.2016. Mindre endringer/avvik skal klareres med Riksantikvaren, Distriktskontor Vest. Større endringer i forhold til det omsøkte tiltaket krever ny søknad til Riksantikvaren.

Beskrivelse av det omsøkte tiltak

Det er planlagt å grave grøfter for overvanns-, avløps-, vann- og sprinklerledning på parkeringsplassen langs nordvestfasaden mot Domkirken. Det graves med dybde 1,5-2 m og med bunnbredde på 1,5 m. På skoleplassen og ut mot Kong Oscars gate er det planlagt å grave for ett overvannsrør og to fjernvarmerør. Gravedybde er 1,5 m, og bunnbredde er 1,5 m. Langs fasaden ved krysset Kong Oscars gate/Heggebakken er det planlagt å grave for el-kabler. Det graves med dybde 0,5-0,7 m.

Riksantikvarens merknader og vurdering av saken

I forbindelse med en dispensasjon etter kml. § 8 første ledd blir det i alminnelighet stilt vilkår om å sikre kildeverdien av kulturminnet gjennom en arkeologisk granskning. Det berørte området ligger innenfor det sammenhengende automatisk fredete kulturminnet Middelalderbyen Bergen, og ikke langt fra området hvor fransiskanerklosteret lå i middelalderen. På skoleplassen er det ikke belegg for tilstedeværelsen av automatisk fredete kulturminner. Gravearbeidet langs nordvestfasaden, på parkeringsplassen kan komme i konflikt med automatisk fredet kulturminner, og skal derfor overvåkes av arkeolog. Formålet med det arkeologiske arbeidet vil først og fremst være å sikre at gravearbeidet ikke kommer i konflikt med automatisk fredete arkeologiske kulturminner. Dersom automatisk fredete kulturminner eksponeres i plan eller profil, skal disse dokumenteres, men dersom de må fjernes, må arbeidet stanses og Riksantikvaren gjøre en ny vurdering.

Tidsbruken i felt er beregnet ut fra at grøftestrekningen på parkeringsplassen er ca. 85 m, og skal graves til ca. 2 m dybde. Basert på arkeologisk overvåking av 4 m grøftelengde pr. dag, estimerer NIKU det til at det er behov for 1 månedsverk. Det er vanskelig å estimere tidsbruk i forkant av arbeidet. Kostnadsoverslaget må derfor regnes som et maksimumsestimert.

Vi gjør oppmerksom på at NIKUs budsjett ikke omfatter kostnader forbundet med gravemaskin med fører, sikring av grøfter, eller innhenting av tillatelser/kabelpåvisning m.m.

Riksantikvaren godkjenner NIKUs forslag til prosjektbeskrivelse og budsjett forbundet med den arkeologiske undersøkelsen, og kan derfor gi dispensasjon for det omsøkte tiltaket i samsvar med vårt vedtak med vilkår.

Vi understreker imidlertid viktigheten av at tillatt gravedybde overholdes og ber om at denne informasjonen videreformidles til entreprenør som skal utføre gravearbeidet. Vi gjør også oppmerksom på at det er meldeplikt dersom kulturminner blir avdekket under arbeidets gang.

Dersom dere har behov for mer informasjon, kan Riksantikvaren Distriktskontor Vest kontaktes på tlf. 982 02 797.

Vennlig hilsen

Hanne Merete R. Moldung (e.f.)
seniorrådgiver

Vedlegg:

Situasjonsplan stemplet Riksantikvaren og datert 4.2.2016

Budsjett og prosjektbeskrivelse fra NIKU, stemplet Riksantikvaren og datert 4.2.2016

Kopi til: NIKU Bergen - Norsk institutt for kulturminneforskning, Postboks 4112
Sandviken, 5835 BERGEN/ Hordaland fylkeskommune - Kultur- og idrettsavd.
Fylkeskonservatoren, Postboks 7900, 5020 BERGEN/ Sweco Norge AS - Bergen, Storetveitvegen
98, 5072 BERGEN/ UiB - Universitetsmuet i Bergen - Avdeling for kulturhistorie, Postboks
7800, 5007 BERGEN